

ARTYKUŁ NAUKOWY

UZNAWANIE EFEKTÓW UCZENIA SIĘ A DZIAŁALNOŚĆ W KOLE NAUKOWYM

KOKON

Konkurs Kół Naukowych

Autor

Danuta Cupiał*Politechnika Warszawska*

Korekta merytoryczna: Magdalena Patuła

Korekta: Patrycja Kuźmiuk

Oprawa graficzna: Magdalena Pietrzyk

Spis treści

●	<i>Wprowadzenie</i>	<i>2</i>
●	<i>Kwestie formalno-prawne.....</i>	<i>2</i>
●	<i>Etapy procedury uznawania efektów uczenia się</i>	<i>4</i>
●	<i>Korzyści i możliwości</i>	<i>5</i>
	<i>Indywidualizacja i podniesienie jakości kształcenia</i>	<i>5</i>
	<i>Potwierdzenie kompetencji i umiejętności</i>	<i>5</i>
●	<i>Ograniczenia</i>	<i>6</i>
●	<i>Podsumowanie</i>	<i>6</i>
●	<i>Bibliografia</i>	<i>7</i>

Wprowadzenie

Uznawanie efektów uczenia się poprzez działalność w kole naukowym kontynuuje z jednej strony prawo studentów do zrzeszania się w organizacje, w szczególności w koła naukowe - formalizując działania w nich podejmowane w kontekście zdobywania wiedzy, kompetencji i umiejętności. Z drugiej zaś – stanowi zachętę do rozwoju naukowego, oferując wymierne korzyści w postaci formalnego uznawania efektów uczenia się (*formal recognition of learning outcomes*), będącego obok uznawania społecznego (*social recognition*) istotnym elementem potwierdzania zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji przez podmioty społeczne oraz gospodarcze.

Kwestie formalno-prawne

Możliwość uznawania efektów uczenia się wynika z autonomii uczelni wyższej w zakresie określania procedur potwierdzania tych efektów. Tym samym uczelnia może w ramach własnych aktów prawnych opracować sposoby ich uznawania. Polskie uczelnie wdrażają te regulacje uchwałami senatów i zapisami regulaminach studiów, w ramach określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce kompetencji senatu uczelni.

Przykładowo, na Politechnice Warszawskiej ten element autonomiczny został wprowadzony dwojako:

- poprzez §17 ust. 10 Regulaminu Studiów w Politechnice Warszawskiej, zgodnie z którym: „Dziekan lub kierownik przedmiotu może uznać

studentowi osiągnięcie efektów uczenia się uzyskanych w wyniku realizacji [...] prac w kołach naukowych, artystycznych i sportowych [...] jako osiągnięte efekty uczenia się dla danego przedmiotu oraz zwolnić studenta w całości lub częściowo z udziału w zajęciach z tego przedmiotu.”

- oraz poprzez §26 ust. 1: „Student może wystąpić z wnioskiem do dziekana o uznanie osiągnięcia efektów uczenia się
- w wyniku działalności zawodowej, naukowej lub innej. Wniosek powinien dokumentować osiągnięcie efektów uczenia się zbieżnych z efektami programu studiów realizowanego przez studenta.”

Możliwość zarówno autonomicznego uznania efektów przez dziekana, jak i wystąpienia przez studenta z takowym wnioskiem uelastycznia możliwości, o których traktuje ten artykuł.

Uczelnia przewidziała dwie ścieżki:

- jeśli efekty z działalności studenckiej pokrywają się z efektami konkretnego przedmiotu, student może uzyskać jego zaliczenie na ocenę;
- jeśli zdobyte kompetencje nie odpowiadają żadnemu istniejącemu przedmiotowi, możliwe jest zaliczenie specjalnego modułu w ramach puli przedmiotów obieralnych.

Na Politechnice opracowano również Procedurę uznawania efektów uczenia się dla przedmiotu osiągniętych w wyniku uczestnictwa studenta w pracach koła naukowego – stanowiącą rozwinięcie zapisów §17 ust. 10 i §26 Regulaminu Studiów w PW. Podobne rozwiązania funkcjonują także na innych uczelniach technicznych – m.in. na Politechnice Gdańskiej czy Politechnice Wrocławskiej.

Etapy i procedury uznawania efektów uczenia się

Procedurę uznawania efektów uczenia się zdobytych w ramach działalności w kole naukowym można uogólnić do kilku etapów:

- **Złożenie wniosku przez studenta.**

Student składa do dziekana wniosek o uznanie efektów uczenia się osiągniętych dzięki pracy w kole. We wniosku wskazuje, który przedmiot (lub jego część) chciałby zaliczyć na tej podstawie, oraz dokumentuje, jakie efekty kształcenia zostały zrealizowane - lub będą zrealizowane w przypadku uczelni, które wymagają złożenia wniosku przed rozpoczęciem projektu.

- **Opinia opiekuna koła i prowadzącego przedmiot.**

Opiekun koła naukowego potwierdza zakres i rezultaty prac wykonanych przez studenta – opisuje zrealizowane projekty, zdobyte umiejętności i ocenia, w jakim stopniu uzyskane kompetencje pokrywają się z efektami kształcenia przypisanymi do danego przedmiotu. Z kolei prowadzący przedmiot weryfikuje, czy zakres i nakład pracy odpowiada wymaganiom dydaktycznym.

- **Decyzja i przyznanie zaliczenia.**

Dziekan (lub komisja wydziałowa) rozpatruje wniosek.

W przypadku decyzji pozytywnej student otrzymuje zaliczenie

danego przedmiotu (lub jego części) wraz z przypisaną liczbą punktów ECTS oraz oceną wpisywaną do protokołu, która wlicza się do średniej. Oznacza to zwolnienie z obowiązku uczestnictwa w zajęciach, gdyż wymagane efekty kształcenia zostały już osiągnięte w ramach działalności w kole.

Korzyści i możliwości

Indywidualizacja i podniesienie jakości kształcenia

System uznawania efektów uczenia się pozwala lepiej dostosować tok studiów do indywidualnych osiągnięć studentów. Aktywny student nie musi powtarzać w ramach zajęć tego, czego nauczył się już w praktyce – może w tym czasie rozwijać się w innych obszarach. To zwiększa elastyczność studiowania, sprzyja skróceniu ścieżki edukacyjnej lub zmniejszeniu obciążenia w danym semestrze.

Z perspektywy uczelni, włączenie efektów z działalności studenckiej do formalnego procesu dydaktycznego wspiera innowacyjność i jakość kształcenia – promuje postawę proaktywną, uczenie się przez działanie (learning by doing) i integrację wiedzy teoretycznej z jej zastosowaniem.

Potwierdzenie kompetencji i umiejętności

Formalne uznanie efektów uczenia się zdobytych w kole naukowym stanowi również wartość dodaną na rynku pracy. Student może wykazać konkretne, udokumentowane osiągnięcia, co zwiększa jego konkurencyjność i stanowi potwierdzenie realnych kompetencji praktycznych.

W wymiarze akademickim procedura ta promuje aktywność naukową studentów, wspiera rozwój kultury jakości i podkreśla znaczenie kół naukowych jako środowiska kształtującego młodych naukowców.

Ograniczenia

Podstawowym wyzwaniem pozostaje zapewnienie odpowiedniej jakości i rzetelności procesu weryfikacji – tak, by efekty zdobyte w kole rzeczywiście odpowiadały wymaganiom programowym. Proces ten bywa czasochłonny i wymaga ścisłej współpracy między studentami, opiekunami kół a kadrą dydaktyczną. Wymaga także opracowania jasnych kryteriów oceny, które umożliwią sprawiedliwe i porównywalne decyzje międzywydziałowe.

Podsumowanie

Podsumowując, uznawanie efektów uczenia się zdobytych w kołach naukowych stanowi ważny krok w kierunku nowoczesnego, zorientowanego na studenta szkolnictwa wyższego. Umożliwia ono docenienie inicjatyw studenckich i praktycznej nauki, integrując je z formalnym tokiem studiów.

Dla studentów jest to szansa na szybszy rozwój i wyróżnienie się; dla uczelni – narzędzie podnoszące jakość i atrakcyjność kształcenia.

Wyzwanie polega na takim ukształtowaniu procedur, by zachować wysokie standardy edukacyjne i sprawiedliwość w ocenie, a jednocześnie w pełni wykorzystać edukacyjny potencjał działalności studenckiej.

Bibliografia

- European Centre for the Development of Vocational Training (CEDEFOP), Terminology of European Education and Training Policy. <<https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-glossary/glossary/recognition-learning-outcomes>> [dostęp: 21.10.2025]
- Procedura uznawania efektów uczenia się dla przedmiotu, osiągniętych w wyniku uczestniczenia studenta w pracach koła naukowego – na podstawie §17 ust. 10 i §26 Regulaminu Studiów w PW, Politechnika Warszawska, 2022.
- Procedura wnioskowania o uznanie osiągnięcia efektów uczenia się na poczet realizacji programu studiów na podstawie §15 ust. 6 Regulaminu Studiów na Politechnice Wrocławskiej, Wydział Mechaniczno-Energetyczny PWr. <<https://wme.pwr.edu.pl/studenci/uznanie-efektow-uczenia-sie>> [dostęp: 21.10.2025]
- Regulamin Studiów w Politechnice Warszawskiej, uchwała nr 331/XLIX/2019 Senatu PW z dnia 26 czerwca 2019 r. (z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.).
- Wydziałowa procedura uznawania efektów uczenia się dla przedmiotu, osiągniętych w wyniku uczestniczenia studenta w pracach i projektach realizowanych przez koło naukowe, Wydział Zarządzania i Ekonomii, Politechnika Gdańska. <<https://cdn.files.pg.edu.pl/zie/Strona%20polska/Studenci/5.%20Regulaminy/Zasady%20wydziałowe/Procedura%20uznawania%20efektów%20uczenia%20się.pdf>> [dostęp: 21.10.2025]